

OTEVŘENÉ VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ 2009NA PODPORU VZNIKU A ROZVOJE POZEMKOVÝCH SPOLKŮ

Závěrečná zpráva o projektu

Název projektu:

Rozvoj pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

číslo projektu: **320908**

Údaje o organizaci, která realizovala projekt

organizace: **EC Meluzína RCAB** číslo registrace MV ČR: **VSC/1-16504/92R**

adresa sídla: **Brigádnická 710/2 Ostrov 363 01**

statutární zástupce: **Ing. Martin Lípa - vedoucí regionálního centra**

telefon, e-mail (operativní spojení): **777086620, ec.meluzina@volny.cz**

Údaje o projektu

osoba odpovědná za realizaci projektu: **Ing. Martin Lípa**

obsah projektu :

- **rozvojový projekt**
- **ověření nových metod práce**

Stručný popis realizace projektu:

*Projekt byl podpořen Českým svazem ochránců přírody.

*Projekt byl spolufinancován z prostředků příspěvku Karlovarského kraje.

Děkujeme oběma organizacím za pochopení pro ochranu přírody.

Úvod

Splnění podmínek publicity

Na webových stránkách organizace - realizátora projektu: <http://www.meluzina.info/> byly umístěny dva odkazy

1. na <http://www.mistoproprrodu.cz/>

2. na <http://www.csop.cz/> do sekce adresář pozemkových spolků.

Odkazy jsou v rámci <http://www.meluzina.info/> zařazeny do sekce Poradenství pozemkového spolku. Dále je odkaz na <http://www.csop.cz/> umístěn v sekci EC Meluzína RCAB v podsekci Spolupracující organizace a příznivci. Zde je též umístěno poděkování za podporu našich projektů.

Tato zpráva bude umístěna na: <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek podsekci Poradenství pozemkového spolku.

Výsledky projektu

Rozvojový projekt pro rok 2009 stanovil celkem 3 cíle:

1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků a pronájem nových ploch
2. Prozkoumat Operační program životní prostředí – Prioritní osa 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny dále jen OPŽP
3. Informovat vlastníky důležitých pozemků a širokou veřejnost o možnosti členství v PSM a o jeho práci.

V rámci cílů byly stanoveny tyto konkrétní výstupy projektu.

1. Uzavření čtyř dobrovolných dohod a nájemní smlouvy
2. Zpráva, hodnotící zkušenosti s projekty v rámci výzvy Operačního programu životního prostředí – Osa 6 Zlepšování stavu krajiny a přírody
3. Prezentace modelového projektu na webových stránkách naší organizace
4. Průběžné poradenství v otázkách OPŽP.
5. Podané projekty do nejbližší výzvy Operačního programu životní prostředí.
6. Fotodokumentace činnosti PSM v roce 2009

Všechny cíle v rámci rozvojového projektu považujeme za splněné včetně konkrétních výstupů projektu.

Cíl 1. Uzavření dobrovolných dohod s vlastníky pozemků a pronájem nových ploch.

V roce 2009 jsme uzavřeli 4 dobrovolné dohody s dalšími vlastníky pozemků v rámci PSM. Texty smluv jsou přiloženy v příloze.

Tři dobrovolné dohody v lokalitách Boč, Jakubov a Nová Kyselka pokrývají pozemky na území Evropsky významné lokality Doupovské hory a ptačí oblastí Doupovské hory v rozsahu cca 45ha.

Lokality jsou krátce popsány v samotném projektu.

V lokalitě Boč byl proveden z prostředků národního programu Ochrana biodiversity botanický, ornitologický a herpetologický průzkum.

V lokalitě Jakubov byl proveden z prostředků národního programu Ochrana biodiversity botanický, ornitologický a entomologický průzkum.

Jedna dobrovolná dohoda v lokalitě Nivy pokrývá mokřadní společenstva mimo EVL ale i zde byla botanickým průzkumem prokázána přítomnost druhů červeného seznamu a též druhů zvláště chráněných.

Průzkumy všech lokalit byly součástí projektové přípravy pro Operační program životního prostředí.

V lokalitě Nová Kyselka vlastník zatím upustil od záměru vstoupit do OPŽP. Z tohoto důvodu nebyl proveden žádný průzkum. Vlastník ale dále zůstává členem PSM.

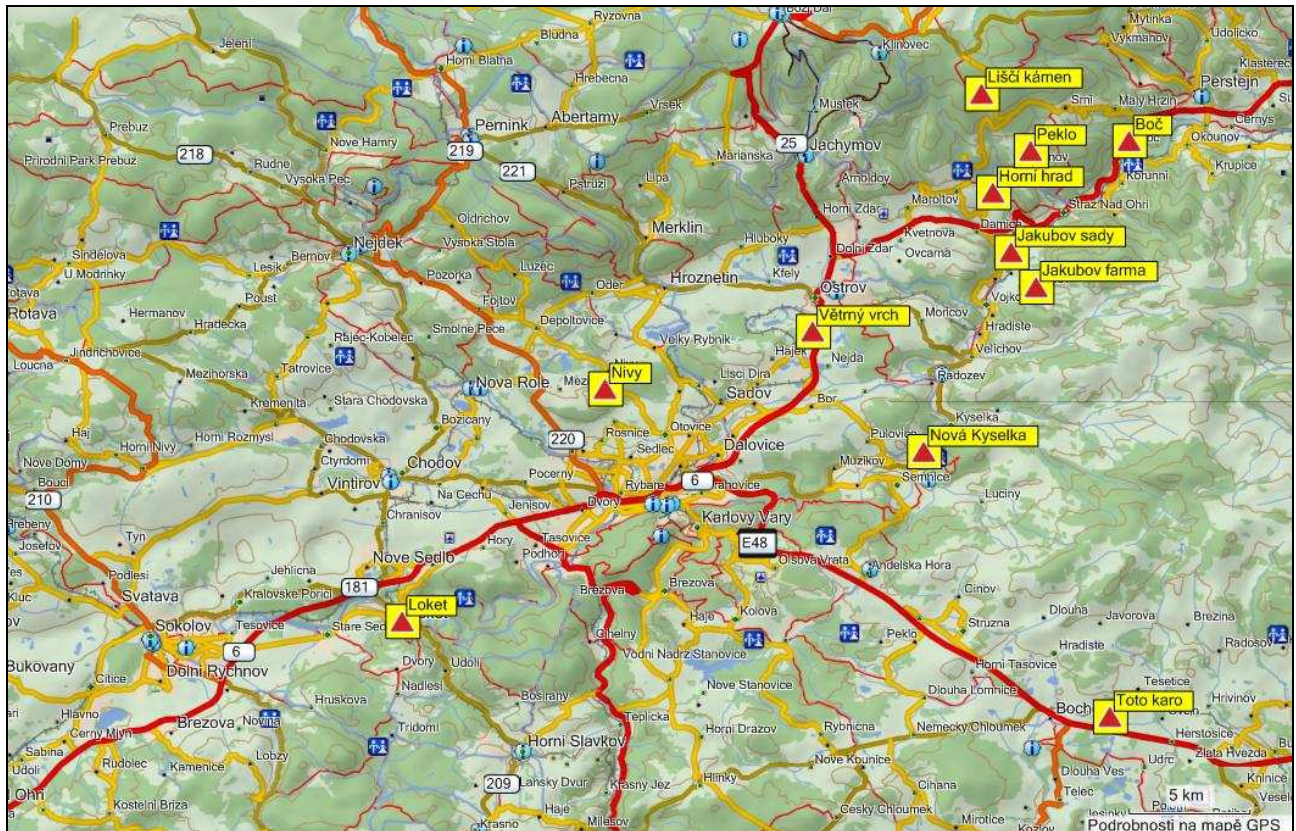
Pro lokalitu - Toto Karo jsme uzavřeli smlouvu o bezúplatném užívání pozemků ve vlastnictví České republiky. Jedná se o malou rybniční soustavu drobných vodních ploch s výskytem mnoha zvláště chráněných druhů. Naše úsilí o zařazení této lokality do PSM sahá až do let 2005-2006. Při jejím sestavení a uzavření bylo nutno překonat celou řadou administrativních překážek.

Celkem lze říci že z hlediska přírůstku nových ploch pro PSM rok 2009 přinesl značný územní rozvoj v poměrně rozsáhlé oblasti.

Rekapitulace konkrétních výstupů projektu:

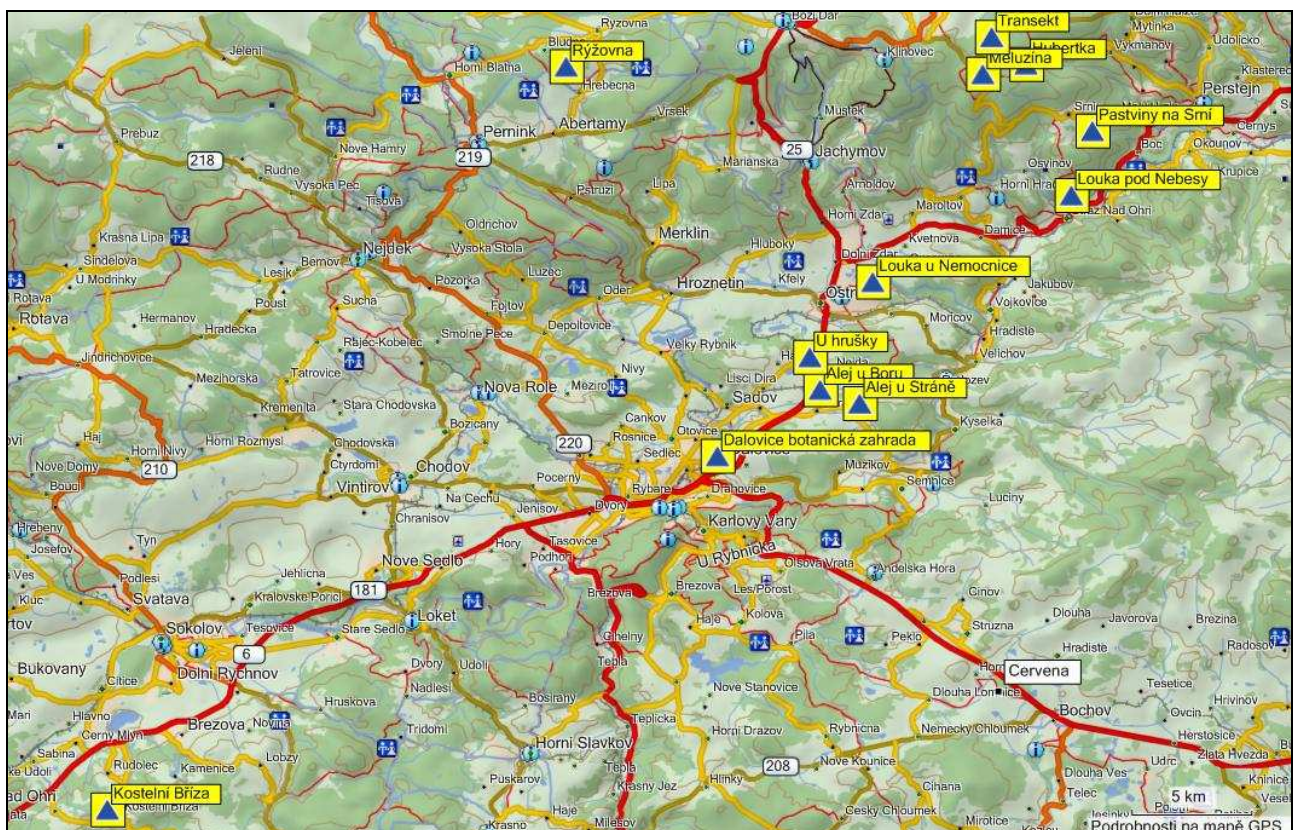
- uzavřeny 4 dobrovolné dohody (lokality: Jakubov, Boč, Nivy, Nová Kyselka)
- nájemní smlouva nahrazena smlouvou o bezúplatném užívání (lokality Toto Karo)

Přehled míst, kde má Pozemkový spolek Meluzína uzavřeny smlouvy s vlastníky pozemků

*situace v roce 2009 v Karlovarském kraji

Přehled zájmových lokalit bez smluv s vlastníky pozemků

*situace v roce 2009 v Karlovarském kraji

Cíl 2. Prozkoumat Operační program životní prostředí – Prioritní osa 6 Zlepšování stavu přírody a krajiny

Dne 24.2. 2009 vlastník pozemků - člen PSM - obdržel oficiální vyjádření o akceptování žádosti z 6. výzvy Operačního programu životního prostředí (dále jen OPŽP).

V květnu 2009 bylo vydáno rozhodnutí o přidělení prostředků OPŽP na realizaci projektu. O zkušenostech s realizací projektů OPŽP pojednává samostatný materiál, který je výstupem našeho projektu a který je přílohou této zprávy. Proto zde neuvádím další podrobnosti.

S novými členy PSM jsme zahájili přípravu dalších projektů pro OPŽP. Krátce k jednotlivým lokalitám.

Lokalita Nová Kyselka.

Vlastníci lokality již zhruba za dva měsíce po podepsání dobrovolné dohody avizovali odstoupení od záměru realizovat na předmětných plochách projekt OPŽP. Příčinou byl nedostatek prostředků na vznik projektové dokumentace na vlastní spolupodíl.

Z tohoto důvodu byl ještě před podpisem smlouvy stornován příslušný projekt pro národní program Ochrana biodiversity Podrobné mapování lokality Nová Kyselka.

Lokalita Nivy

Od jara probíhal na lokalitě biologický průzkum částečně financovaný z prostředků národního programu Ochrana biodiversity (projekt Podrobné mapování lokality Nivy).

Ve spolupráci s projekční kanceláří Terén Design s.r.o. z Teplic byla navržena úprava vodního režimu formou kaskád drobných tůňek vhodných jako životní prostředí pro vodní bezobratlé živočichy a obojživelníky. V lokalitě se běžně vyskytuje čolek obecný a ropucha obecná. Botanický průzkum odhalil výskyt zvláště chráněné vachty trojlísté (*Menyanthes trifoliata*). Na základě tohoto průzkumu byla projektová dokumentace upravena tak, aby stanoviště tohoto druhu nebylo dotčeno.

V rámci úprav stanoviště je navrženo též oplocení mokřadu a jeho vymezení jako podmáčené louky pro účely agroenvironmentálních opatření v rámci možných dotací z programu rozvoje venkova ministerstva zemědělství.

Projekt bude podán v roce 2010 v rámci některého z národních programů na ochranu přírody neboť OPŽP se ukázal být méně vhodný pro realizaci tohoto drobnějšího projektu.

Lokalita Boč

Od jara probíhal na lokalitě botanický, ornitologický a herpetologický průzkum částečně financovaný z prostředků národního programu Ochrana biodiversity (projekt Podrobné mapování lokality Boč).

Pro lokalitu je v současné době připravován projekt OPŽP s pracovním názvem: **Obnova pastvy na Bočských loukách v evropsky významné lokalitě a ptačí oblasti Doupovské hory**, který bude podán ve 14. výzvě do 5. ledna 2010.

V rámci projektu je navrhováno částečné smýcení náletových dřevin, u přítomných ovocných vysokokmenů ošetření konzervačním řezem. Hodnotné semenáče budou oploceny. V lokalitě budou vybudovány úkryty a líhniště pro příslušníky herpetofauny zejména pro užovku stromovou (*Zamenis longissimus*). Hnízdní budky jsou plánovány pro krutihlava obecného (*Jynx torquilla*).

Jádrem projektu je obnova pastvy na opuštěných plochách, které dnes podléhají rychlé ruderalizaci. V projektu je tak navrženo pastevní oplocení pozemků.

Projekt prošel prvním kolem připomínek krajského pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny. V současné době jsou zpracovávány povinné přílohy projektu a rozpočet.

Lokalita Jakubov

Od jara probíhal na lokalitě botanický, ornitologický a entomologický průzkum částečně financovaný z prostředků národního programu Ochrana biodiversity (projekt Podrobné mapování lokality Jakubov).

Pro lokalitu je v současné době připravován projekt OPŽP s pracovním názvem: **Zajištění péče o předměty ochrany Evropsky významné lokality a Ptačí oblasti Doupovské hory v lokalitě Jakubov - 2. etapa**, který bude podán ve 14. výzvě do 5. ledna 2010.

Projekt doplňuje opatření která nebylo možné zařadit do 1 etapy asanace předmětného území. Hlavním důvodem byla změna půdní držby, ke které z administrativních důvodů došlo až v roce 2009.

V rámci projektu je navrhováno razantní smýcení náletových dřevin, u přítomných ovocných vysokokmenů ošetření konzervačním řezem. Jako speciální opatření pro bezobratlé živočichy je navrženo ponechání torz třešňových kmenů uvnitř ploch a jejich statická stabilizace.

Jádrem projektu je obnova sečení uvnitř sadů na opuštěných plochách, které již v minulosti podlehly naprosté ruderalizaci.

Projekt prošel prvním kolem připomínek krajského pracoviště Agentury ochrany přírody a krajiny. V současné době jsou zpracovávány povinné přílohy projektu a rozpočet.

Mimo projektů pro OPŽP jsme připravili pro člena pozemkového spolku rozsáhlejší projekt v rámci Programu péče o krajinu. Jednalo se o rozsáhlou asanaci sadu ovocných vysokokmenů na ploše cca 1ha s konzervačním řezem 15 stromů.

Projekt byl pro žadatele připraven po administrativní a odborné stránce včetně rozpočtu.

Členu pozemkového spolku byla poskytnuta rozsáhlá technická pomoc při realizaci opatření a zajištěna předávka celé akce.

Dále pozemkový spolek Meluzína zajistil prostředky nebo technickou pomoc pro své členy ve třech dalších případech drobnějších opatření v celkové hodnotě 54.000,-Kč.

Seminář k Operačnímu programu životní prostředí

Dne 17.2. 2009 proběhl v penziónu Hubertus pracovní seminář k Operačnímu programu životní prostředí - prioritní osa 6. Zlepšování stavu přírody a krajiny Dále jen OPŽP. Na semináři proběhla intenzivní výměna názorů a zkušeností s přípravou a realizací projektů v Karlovarském kraji v rámci 2. a 6. výzvy OPŽP. Velmi přínosným se ukázala přítomnost odpovědných představitelů ředitelství Státního fondu životního prostředí, ústředí Agentury ochrany přírody a dále představitelů jejich regionálních pracovišť. Názory architektů operačního mohli být porovnány se zkušeností pracovníků Krajského úřadu Karlovarského kraje, odborů životního prostředí obcí s rozšířenou působností, zástupců nevládních organizací a pracovníků správ chráněných krajinných oblastí.

Výsledný zápis byl publikován na <http://www.meluzina.info/> v sekci poradenství.

Exkurse pozemkových spolků z Katalánska

PSM se podílel na zajištění polodenního programu pro zahraniční exkursi - studijní cestu pozemkových spolků. V rámci diskuse byly prezentovány zkušenosti z použití operačních programů pro práci pozemkových spolků.

Rekapitulace konkrétních výstupů projektu:

- připraveny 2 projekty pro OPŽP (lokality: Jakubov, Boč,
- připraven 1 projekt pro národní programy péče o přírodu (lokalita Nivy)
- připraven a realizován rozsáhlý projekt Programu péče o krajinu neinvestiční povahy pro člena pozemkového spolku
- připraveny a realizovány 3 drobnější projekty v rámci grantového programu Karlovarského kraje pro členy pozemkového spolku
- připraven metodický materiál pro ostatní pozemkové spolky k projektům OPŽP
- proveden pracovní seminář k OPŽP

Cíl 3. Informovat vlastníky důležitých pozemků o možnosti členství v PSM a o jeho práci.

Výsledky všech biologických průzkumů byly předány vlastníkům. Je velmi dobrou zprávou, že o ně jeví velký zájem a již tuto samotnou činnost považují u pozemkového spolku za velmi prospěšnou.

Pro další zájemce jsou tyto zprávy publikovány na webu: : <http://www.meluzina.info/> v sekci Pozemkový spolek podsekcí Členové PSM.

Dle původního záměru bylo poskytováno průběžné poradenství v otázkách OPŽP. Ze strany nevládních organizací byl zaznamenán pouze ojedinělý zájem (2 případy). Dle našeho názoru je to způsobeno velkou náročností projektové přípravy a řízení projektu. Tyto procedury nelze zvládnout na dobrovolné bázi a zdroje pro financování této přípravy nejsou téměř k dispozici.

Větší zájem byl zaznamenán ze strany soukromých osob, dále obcí a správ CHKO. Zde je situace s financování jednodušší - buď existující zdroje jsou dostatečné nebo nejsou.

Zvláště zájem obcí považujeme za výsledek naší činnosti v oblasti propagace. Je ovšem nutno mít na paměti, že rozhodovací procesy na úrovni obcí jsou kolektivní a to sebou nutně nese jejich jistou zdlouhavost a velkou míru nejistoty ohledně výsledku.

Metodický materiál k OPŽP - výsledek projektu v roce 2008 byl v upravené podobě publikován v časopise Ochrana přírody.

Po celý rok jsme prováděli distribuci tiskovin s problematikou, záchrany ovocných vysokokmenů, ochrany přírody a krajiny. Přednostně jsme zásobovali členy pozemkového spolku ale v případě zájmu jsme příslušnou literaturu předávali i dalším zájemcům.

Součástí předávaných materiálů byly propagační tiskoviny programu Místo pro přírodu.

K informování veřejnosti slouží i fotodokumentace uveřejňovaná na našich webových stránkách. Pravidelné je uveřejňování prezentací v sekci Vzpomínky. Tyto prezentace tvoří volnou kroniku činnosti organizace ve prospěch členů pozemkového spolku i dalších zájmových lokalit.

Rekapitulace konkrétních výstupů projektu:

- prezentace modelového projektu na webových stránkách naší organizace
- průběžné poradenství pro nevládní organizace, pozemkové spolky a další zájemce
- publikace metodického materiálu v odborném časopisu Ochrana přírody
- fotodokumentace činnosti PSM v roce 2009

Přehled další činnosti

Mimo výše uvedených aktivit směřující k rozvoji PSM v roce 2009 zajišťovala naše organizace i další činnost. U všech dále uvedených akcí jsme nečlenům PSM - povětšinou obecním úřadům ale i dalším žadatelům - pomáhali s přípravou žádostí, odbornou argumentací ve prospěch plánovaných zásahů, technickou realizací a předáním prací.

Městský úřad Ostrov

- louka pod Nebesy - péče o orchideovou louku
- louka u Nemocnice - péče o stanoviště hvozdíku pyšného
- alej u Boru - genofondová plocha starých ovocných odrůd
- vrch U Hrušky - péče o stanoviště stepní květeny
- pastviny na Srní - péče o lokalitu s prstnatcem bezovým

Magistrát města Karlovy Vary

- alej u Stráně - genofondová plocha starých ovocných odrůd

Městský úřad Kraslice

- mapování výskytu chřástala polního

Krajský úřad Karlovy Vary

- péče o přírodní rezervaci Rýžovna

SZeŠ Dalovice

- budování sbírky regionální květeny Karlovarska

CHKO České středohoří

- péče o genofondovou plochu Libverda
- péče o genofondovou plochu Levín
- záchrana genofondu jeřábu oskeruše (*Sorbus domestica*)
- seminář k záchraně starých odrůd ovocných dřevin

CHKO Slavkovský les

- péče o genofond ovocných dřevin
- problematika druhově pestrých luk

Foto: IMG1414 Toto Karo_090807.jpg

objekt: Lokalita Toto Karo - nová lokalita pozemkového spolku Meluzína

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

autor: Martin Lípá, srpen 2009

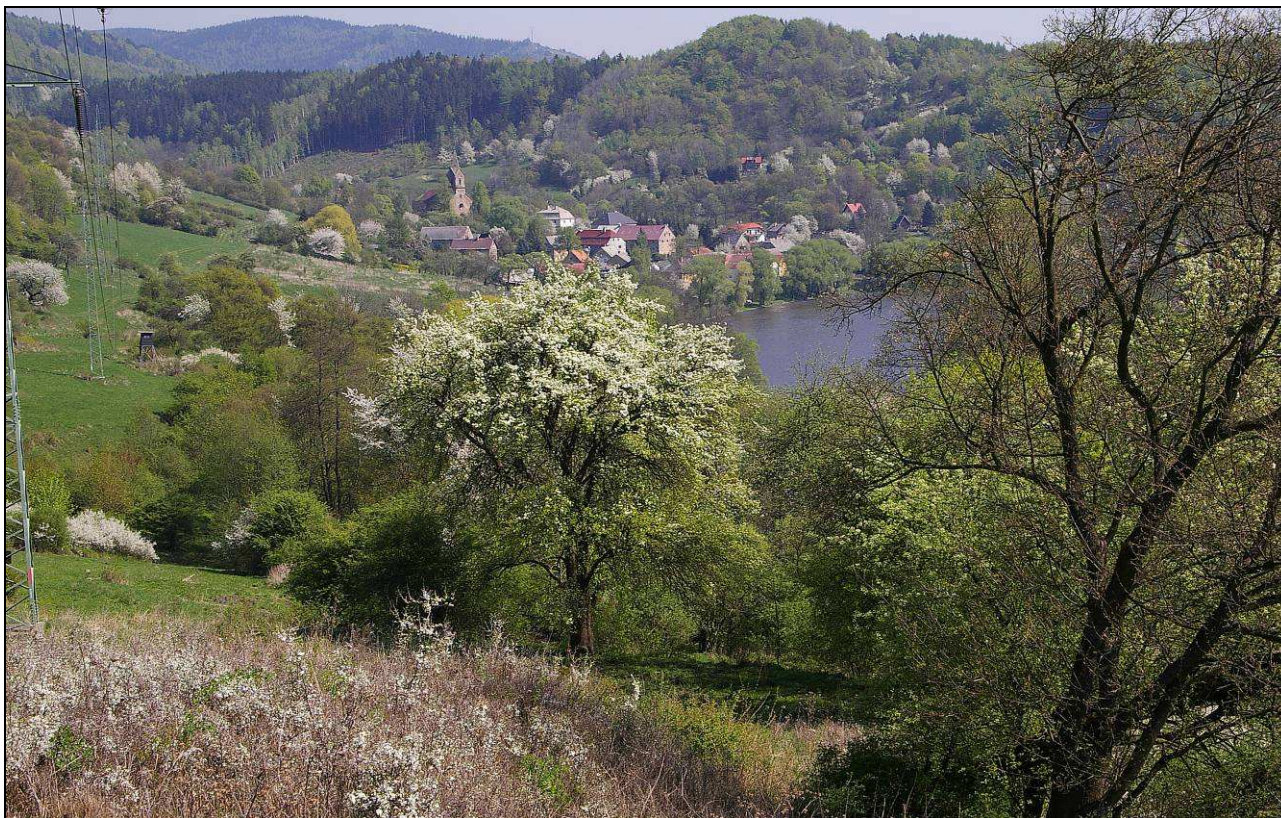

Foto: IMG7556_090420_Boc udoli k Boci.jpg Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
objekt: Lokalita Boč - nová lokalita pozemkového spolku Meluzína - velmi hodnotná část navrhované CHKO Doupovské hory
autor: Martin Lípa, duben 2009

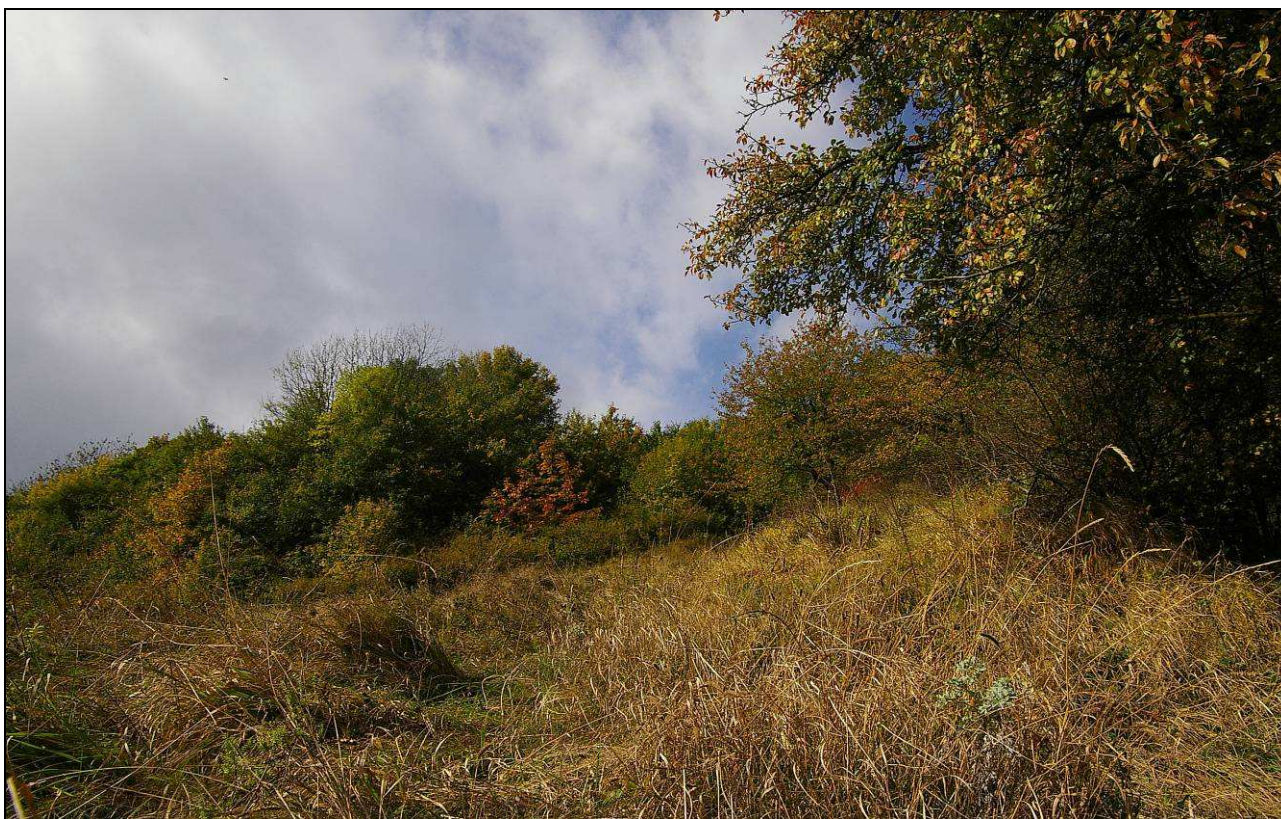

Foto: IMG3298_091007_Boc_520_1.jpg Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
objekt: Lokalita Boč - hlavním problémem je ukládání stařiny a zarůstání náletovými dřevinami
autor: Martin Lípa, říjen 2009

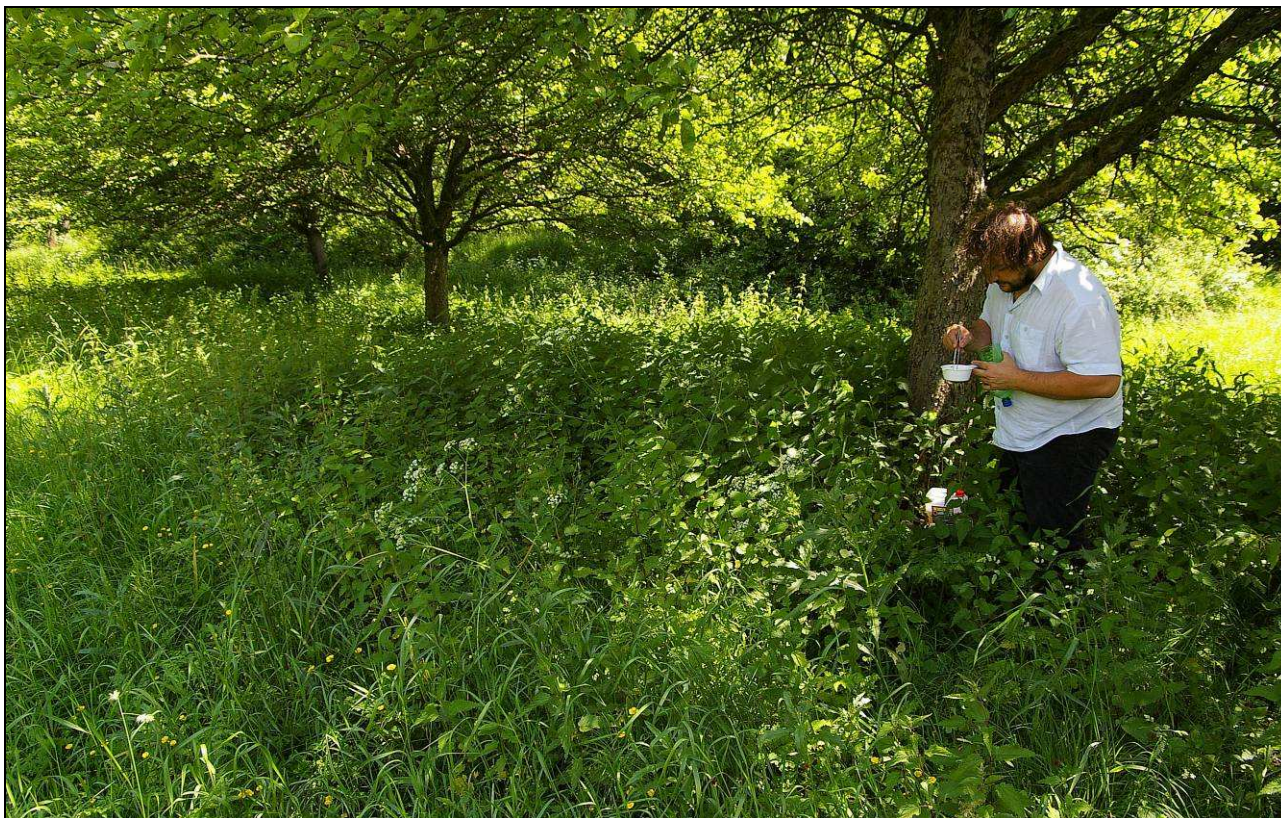

Foto: IMGP9520 Jakubov M Chocheľ 306_2_090614.jpg Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
objekt: Lokalita Jakubov - Martin Chocheľ při entomologickém průzkumu v jabloňovém sadu
autor: Martin Lípa, červen 2009

Foto: IMGP9549 Jakubov 487_090614.jpg Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
objekt: Lokalita Jakubov - nejhodnotnější částí lokality je starý třešňový sad, který je ohrožen masivním zarůstáním náletem
autor: Martin Lípa, červen 2009

Foto: IMGP9310_Nivy_170.jpg
objekt: Lokalita Nivy - v této lokalitě je připraven projekt na úpravu vodního režimu, obnovu a vybudování drobných vodních ploch.
autor: Martin Lípa, květen 2009

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

Foto: IMGP8736 Katalanci 090520.jpg
 objekt: Botanická zahrada Dalovice - studijní cesta pozemkových spolků z Katalánska.
 autor: Martin Lída, květen 2009

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

Foto: IMGP2818 seminar 16_9_09.jpg
 objekt: Seminář k problematice archivních odrůd ovoce ve spolupráci s CHKO České středohoří

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
 autor: Martin Lída, září 2009

Foto: IMG3584 oskeruse u Hornich Repcic 091101.jpg Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzina v roce 2009
objekt: jeřáb oskeruše je předmětem záchrany v rámci pozemkového spolku Meluzina autor: Martin Lípa, listopad 2009

Foto IMG1779 Hrachova_090816.jpg

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

objekt: Péče o orchidejovou louku v Krušných horách v rámci pozemkového spolku Meluzína

autor: Martin Lída, srpen 2009

Foto IMG1792 Hrachova_090816.jpg

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009

objekt: Péče o orchidejovou louku v Krušných horách v rámci pozemkového spolku Meluzína

autor: Martin Lída, srpen 2009

Foto IMG8008.jpg
objekt: Ekologické centrum Meluzína oslavilo v roce 2009 15 let své činnosti

Projekt 320908-Rozvoj Pozemkového spolku Meluzína v roce 2009
autor: Martin Lípá, květen 2009